

11. Kryvokon', N. I. (2014). *Metodychni vказivky ta zavdannya dlya samostiyanoi y individual'noi roboty z kursu «Psychologiya sotsial'noi roboty» dlya studentiv usikh spetsial'nostey*. [Methodical instructions and tasks for independent and individual work from the course «Psychology of social work» for students of all specialties]. Kharkiv.
12. Kuz'min, O. V. (2004). *Systemy dystantsiyoho navchannya: ohlyad, metodolohiya proektuvannya, instrumental'ni zasoby rozrobky*. [Distance learning systems: overview, design methodology, development tools]. L'viv.
13. Lukashevych, M. P., Myhovych, I. I. (2003). *Teoriya i metody sotsial'noi roboty*. [Theory and methods of social work]. Kyiv.
14. Lukashenko, I. M., Lutsenko, O. L. (2016). *Psychologichni aspekty navchannya u virtual'nomu seredovyshchi*. [Psychological aspects of learning in a virtual environment]. Kharkiv.
15. Mazur, V. M. (2009). *Dystantsiyi osviti tsehnolohiyi v pidhotovtsi psykholohiv*. [Distance educational technologies in the training of psychologists]. Kyiv.
16. Mynovych, S. M. (2012). *Ohlyad suchasnoho stanu dystantsiyoho navchannya v Ukraini*. [Overview of the current state of distance education in Ukraine]. URL: http://www.mnau.edu.ua/files/02_02_01_10/mygovich/2012-mygovich-ossdnu.pdf
17. Musiyenko, O. L. (2011). *Dystantsiyne navchannya u vyshchii shkoli : modeli i tsehnolohiyi*. [Distance learning in higher education: models and technologies]. Kyiv.
18. Ocheretenko, S. V. (2013). *Rol' ta mistse dystantsiyoho navchannya v profesynii pidhotovtsi maybutnikh fakhivtsiv. Problemy suchasnoi pedahohichnoi osvity*. [The role and place of distance learning in the professional training of future specialists]. Kyiv.
19. Smul'son, M. L., Mashbyts', YU. I., Zhaldak, M. I. ta in. (2012). *Dystantsiyne navchannya*. [Distance learning: psychological foundations]. Kirovohrad.
20. Spirin, O. M. (2008). *Systema informatsiyno-tsehnolohichnykh kompetentnostey uchytelya informatyky*. [The system of information technology competences of the computer science teacher]. Uman'.
21. *Tsehnolohiyi dystantsiyoho profesynoho navchannya*. [Distance professional learning technologies]. *Metodychnyy posibnyk / [O. V. Bazelyuk, O. M. Spirin, L. M. Petrenko, A. A. Kalens'kyu ta in.]*. Zhytomyr.
22. Sharan, R. V. (2012). *Providni tendentsiyi rozvytku dystantsiyanoi osvity v Ukraini*. [Leading trends in the development of distance education in Ukraine]. Kyiv.
23. Yahupov, V. V., Petrenko, L. M., Kravets', S. H. ta in. (2019). *Dystantsiyne navchannya v systemi profesynno-tsehnichnoi osvity*. [Distance learning in the system of professional and technical education]. Zhytomyr.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ПРЯДКО Олександр Вікторович – аспірант кафедри педагогіки Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Наукові інтереси: самостійна робота студентів в умовах дистанційного навчання.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

PRYADKO Oleksandr Viktorovych – graduate student of the Department of Pedagogy National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine.

Circle of scientific interests: independent work of students in distance learning conditions.

Стаття надіслана до друку 13.07.2023 р.

УДК: 378.147:78

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2023.04.133

Ху Тінтін –

аспірантка факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9236-8341>

e-mail: hutingting1234@gmail.com

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-АКСІОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Ху Тінтін. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-АКСІОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

У статті представлено педагогічні умови формування художньо-аксіологічної культури студентів мистецьких факультетів педагогічних університетів. Важливого значення надається розширенню музичного тезаурусу студентів, що включає жанрово-стильовий, історико-теоретичний та методичний компоненти. Привертається увага до ціннісної орієнтації музично-виконавських дій студентів у процесі навчання.

Ключові слова: художньо-аксіологічна культура, учитель музичного мистецтва, педагогічні умови, формування.

Hu Tingting. PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR THE FORMATION OF ARTISTIC-AXIOLOGICAL CULTURE OF FUTURE MUSIC TEACHERS

The article presents the pedagogical conditions for the formation of artistic – axiological culture student’s art faculties of pedagogical universities. It has been proven that pedagogical conditions contribute to the effectiveness of the formation of the artistic-axiological culture of future music teachers in the process of professional training. It is proved that pedagogical conditions determine the peculiarities of the use of specific methods and techniques of pedagogical work. We consider pedagogical conditions to be an important component of the methodology, which activates the educational process and ensures self-organization of students in professional formation. The pedagogical conditions for the formation of artistic-axiological culture of future music teachers are determined on the basis of value-based approaches to the educational process and the study of art.

Important to expand the musical thesaurus of students, which includes genre-style, historical-theoretical and methodological components. Attention drawn to the value orientation of musical and performing actions of students in

the learning process. It is a question of comparison of various interpretations, maintenance of variability approaches to creation music interpretation, of granting to students creative freedom in a choice of performing means of expression. The role of value self-determination in the future musical and pedagogical activity as a means of formation of artistic and axiological culture of students substantiated. The effectiveness of the specified conditions is ensured by the holistic nature of covering various aspects of the future professional training of students. The substantiation of the pedagogical conditions for the formation of the artistic and axiological culture of future music teachers opens the way for further research into practically oriented methods and techniques of pedagogical work of the specified direction. The article proves that certain pedagogical conditions activate the processes of professional self-determination of future music teachers as a necessary component of the professional formation of a specialist.

Keywords: artistic-axiological culture, teacher of musical art, pedagogical conditions, formation.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сфера ціннісних орієнтирів особистості належить до базових основ теорії і практики музичного навчання. Водночас, розгляд проблем підготовки студентів до музично-педагогічної діяльності породжує низку питань. Що в професії педагога-музиканта є цінністю? Яким чином спрямувати процес навчання у вищому закладі освіти, щоб підготувати фахівця, спроможного зорієнтувати художнє сприйняття учнів різного віку на високі цінності мистецтва? Яку роль відіграє культурологічна підготовка студентів в галузі оцінювання музики різних напрямів, стилів, жанрів і які умови сприяють її формуванню? Отже, потреба наукового осмислення ціннісних аспектів фахового навчання студентів зумовлює *актуальність* теми нашої статті.

Значення формування художньо-аксіологічної культури майбутніх учителів загострюється і потребує вирішення в умовах активного наступу низькопробного музичного мистецтва, його поширення серед учнівської молоді, в умовах змін системи цінностей у молодого покоління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблему впровадження ціннісних підходів до навчання достатньо широко розглянуто в сучасній науковій і методичній літературі. У працях Т. Бодрової [12] Г. Падалки [8], Л. Паньків [12], О. Рудницької [10] представлено достатньо повний розгляд питань формування ціннісних орієнтацій майбутніх вчителів у контексті професійної культури фахівців. У філософії проблему цінності досліджували такі науковці, як В. Андрущенко [1], В. Баранівський [2], І. Зязюн [3], І. Шитов [11] та інші в контексті аналізу суспільно-історичних явищ, забезпечення цілеспрямованості людського буття. Фундаментальні дослідження з психології, соціології, педагогіки, які представлені роботами О. Крижко [6], С. Казмірик [4], Ю. Пелех [9] та ін., містять значний фонд положень щодо функціонального призначення цінностей як координатору становлення особистості – її духовності, світогляду, моральних, духовних якостей. Мистецтвознавчий аспект цінностей став предметом наукових пошуків сучасних дослідниць Н. Максимовської [7], О. Копієвської [5] та інших. Водночас підкреслимо, що проблему художньо-аксіологічної культури як особистісної якості вчителя та методики її формування в системі музично-педагогічної освіти поки що

недостатньо досліджено і майже не висвітлено в науково-методичній літературі.

Мета статті полягає у визначенні й обґрунтуванні педагогічних умов формування художньо-аксіологічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі фортепіанного навчання.

Методи дослідження: теоретичний аналіз літератури, педагогічне спостереження, тестування, узагальнення та обґрунтування теоретичних положень, статистична обробка даних.

Новизна результатів дослідницького пошуку полягає у виявленні та теоретично-експериментальному обґрунтуванні педагогічних умов формування аксіологічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва, необхідних і достатніх для активізації глибоко вмотивованого ціннісного ставлення до художньо-виконавської та педагогічної діяльності, а також для формування здатності до відбору художніх цінностей, їх виконавського тлумачення та трансляції в середовищі учнівської молоді. Матеріали статті можуть бути використані у процесі музично-фахового навчання студентів педагогічних університетів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Серед педагогічних умов формування художньо-аксіологічної культури студентів у процесі фортепіанного навчання пріоритетного значення набувають ті, що стосуються пізнання музичного мистецтва у всій його широті та багатогранності, виконавської інтерпретації музичних творів та формування у майбутніх фахівців здатності до розвитку ціннісних орієнтацій учнівської молоді в галузі мистецтва. В результаті дослідження нами виокремлено такі педагогічні умови, як *розширення музичного тезаурусу майбутніх учителів музичного мистецтва; ціннісна орієнтація навчальної виконавської діяльності студентів в класі фортепіано; спонукання їх до ціннісного самовизначення у майбутній музично-педагогічній діяльності.*

Музичний тезаурус – поняття багатоаспектне, зумовлене власне природою музичного мистецтва та знання щодо нього. Під музичним тезаурусом розуміємо структуроване знання щодо музики і про музику. Структура музичного тезаурусу майбутнього вчителя музичного мистецтва визначається потребами майбутньої професійної діяльності і включає блоки: жанрово-стильовий; історико-теоретичний; методичний. Постійне

розширення музичних знань відбувається на основі застосування таких різновидів навчальної діяльності, як прослуховування, ескізне опрацювання і виконавсько-творче опрацювання музичних творів, що спрямовані на систематизоване ознайомлення студентів з багатством музичного мистецтва.

Жанрово-стильовий блок музичного тезаурусу студентів включає широку обізнаність у фортепіанній літературі, усвідомлення специфіки стильового письма композиторів, здатність до диференціації стильових ознак музики у мистецькій спадщині різних епох та художніх напрямів. Суттєвого значення надаємо також стильовій обізнаності студентів в галузі музично-педагогічного репертуару. Вважаємо, що здатність виокремлювати риси певного музичного стилю сприятиме успішності вчителя у вирішенні багатьох завдань музично-виховного процесу, зокрема у спонуканні учнів до розрізнення стильових характеристик музичних творів, художніх напрямів, течій у розвитку мистецтва.

Історико-теоретичний блок передбачає оволодіння студентами знаннями щодо основних етапів розвитку музичного мистецтва, біографічних відомостей композиторів різних епох і національних шкіл, освоєння закономірностей музичних форм, музичної термінології. Важливо, щоб історія музики сприймалась студентами як один з феноменів культури, щоб проблеми розвитку музичного мистецтва узгоджувались з тенденціями філософського і соціального самоусвідомлення суспільства. Такий підхід потребує освітніх технологій, які б сприяли активізації пізнавальної діяльності студентів. Зокрема, хороші результати в процесі дослідження було отримано на основі впровадження методів проектного навчання, причому не тільки інформаційного, а й головним чином дослідницького, творчого спрямування. Активізує пізнавальну діяльність студентів в галузі історії розвитку музичної культури проблемне навчання (застосування кейс-методів, ігрових технологій, системи творчих завдань тощо), впровадження методів колективного вирішення проблеми (діалогові заняття, різні форми проведення дискусій тощо). Важливого значення у формуванні музичного тезаурусу студентів надаємо інформаційним технологіям, використанню у процесі навчання технічних систем і програмних продуктів при роботі з інформацією (візуалізовані лекції, мультимедійні підручники, медіа ресурси та ін.).

Методичний блок музичного тезаурусу містить знання, необхідні студентам у майбутній музично-педагогічній діяльності. До них відносимо компетентність в особливостях культури музичного сприймання учнів різних вікових категорій, специфіці їх музичних потреб, інтересів, естетичних смаків та ідеалів. Важливого значення у формуванні художньо-аксіологічної культури

майбутніх учителів набувають знання щодо методів музичного розвитку і виховання учнів, становлення їх художньої культури та педагогічних особливостей залучення дітей до практично-творчої музичної діяльності. Художньо-аксіологічна культура сучасного вчителя передбачає його уміння вести з учнями діалог щодо цінності музичних творів, володіти художньою емпатією, здатністю розуміти і переживати мистецькі творіння з позицій учня. Учитель має володіти уміннями мотивувати художньо-оцінювальну діяльність учнів, спонукати їх до аналітично-ціннісного відбору творів для слухання, розвивати у них спроможність відрізнити високе мистецтво від беззмістовних, низькопробних його зразків. Важливо, щоб майбутній учитель оволодів знаннями щодо ведення дискусії на теми мистецтва, методів створення такої атмосфери обговорення художніх проблем, де учні могли би відверто висловлювати свої думки, дискутувати не тільки між собою, а й з учителем з приводу мистецьких уподобань.

Ціннісна орієнтація виконавської діяльності у процесі фортепіанного навчання – друга педагогічна умова формування художньо-аксіологічної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва. Впровадження її мотивується безконечним розмаїттям музичного життя сучасності, динамічним характером розвитку музичного мистецтва, появою нових виконавських стилів. Пошук нових засобів музичного самовираження, відпрацювання студентом свого індивідуального виконавського стилю, персоналізація інтерпретаційних пошуків студента потребує активізації ціннісних доміант його фортепіанної підготовки.

Оптимальними засобами забезпечення ціннісної орієнтації виконавського навчання студентів визначено такі, як стимулювання мотивації до досягнення високого рівня виконання музики, до виразності виконавської трактовки; впровадження методів і прийомів порівняння інтерпретацій (зіставлення інтерпретаційних підходів різних виконавців до тлумачення того самого твору); активізація емоційної реакції на музику в єдності з аналітичним розбором музичного твору; забезпечення варіативності і свободи вибору виражальних засобів музики при створенні інтерпретації музики; спонукання студентів до самоаналізу й самооцінки інтерпретації.

Бажання студента якомога краще виконати твір, осягнути зміст музичних образів і знайти оптимальні засоби виразності, прагнення до яскравої демонстрації власних інтерпретаційно-виконавських можливостей, активізуючи ціннісні підходи до навчання, виступають потужним стимулом формування художньо-аксіологічної культури. Мотиваційні устремління студентів знаходять підтримку і розвиток у художньо-порівняльних діях. Зіставлення різних трактовок того самого музичного твору, виокремлення характерних ознак ін-

дивідуального виконавського стилю, усвідомлення характеру впливу виконавської манери на інтерпретаційне тлумачення музики підсилює ціннісний характер виконавського опрацювання твору студентом. Поштовхом до інтенсивної оцінювальної діяльності у процесі виконавської підготовки вважаємо також спонування студентів до яскравого переживання образного змісту музики та аналітичного осмислення виражальних засобів, застосованих композитором для його. Різноманітні форми аналізу – цілісного, аксіологічного, формотворчого, інтерпретаційного, активізуючи раціонально-ціннісні підходи до пізнання музики, активно впливають на формування художньо-аксіологічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

Спонукаючи майбутніх учителів до моделювання інтерпретації, створення інтерпретаційної концепції музичного твору та її втілення у звучанні, викладач не повинен обмежувати свободу вибору студентами тих чи інших виконавських підходів. Від здатності викладача до впровадження діалогових засад спілкування, активної підтримки самостійної думки студентів та його прагнення до виявлення ініціативи, застосування оригінальних виконавських прийомів тощо, значною мірою залежить успішність становлення їх художньо-аксіологічної культури.

Необхідною умовою формування художньо-аксіологічної культури виступає спонування студентів до ціннісного самовизначення у майбутній музично-педагогічній діяльності, що передбачає актуалізацію їх позитивного ставлення до професії вчителя музичного мистецтва, зокрема, до самовираження і самореалізації в організації естетичного виховання учнівської молоді. Розвиток процесу самовизначення передбачає оволодіння студентами механізмами вибору й оцінювання художньої якості педагогічного репертуару, виявлення й реалізації його художньо-педагогічного потенціалу. Майбутній учитель має вміти оцінити й відібрати посильні для сприйняття учнів певного віку музичні твори, визначити естетичні достоїнства й переваги музики, спроектувати можливості художньо-розвивального впливу обраних творів.

Створення художньо-педагогічної інтерпретації твору також сприяє професійному самовизначенню студентів. Важливо, щоб майбутні вчителі оволодівали здатністю передбачати оцінювальну реакцію дітей, створювати образне, доступне виконавське і словесне тлумачення музично-образного змісту.

Важливого значення в процесі ціннісно-професійного самовизначення набуває залучення студентів до усвідомлення власних педагогічних умінь на основі порівняння з діяльністю досвідчених учителів, майстрів педагогічної справи, а також шляхом самооцінювання переваг і прорахунків музично-педагогічної діяльності на осно-

ві зіставлення бажаного і реального, значущого і другорядного, нормативного і досягнутого.

Загалом, механізми вибору, порівняння, аналізу педагогічного репертуару і методів його опрацювання з учнями активізують процеси професійного самовизначення як необхідної умови формування художньо-аксіологічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

Висновки та перспективи подальших розвідок напрямку. Отже, у результаті дослідження визначено оптимальні педагогічні умови формування художньо-аксіологічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва. Ефективність визначених умов забезпечується цілісним характером охоплення різних сторін майбутньої професійної підготовки студентів – когнітивно-пізнавальної (розширення музичного тезаурусу); музично-виконавської (ціннісна орієнтація змісту і процесу навчання гри на фортепіано); педагогічної (спонування до ціннісного самовизначення у майбутній музично-виховній діяльності). Визначення педагогічних умов як узагальнених навчальних підходів відкриває шлях для подальших досліджень щодо практично спрямованих методів і прийомів формування художньо-аксіологічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва.

Перспективи подальших розвідок ми пов'язуємо з дослідженням процесу формування художньо-аксіологічної культури майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі виконання творів великої форми та поліфонічних творів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Андрущенко В. П. Ціннісна невизначеність особистості та її подолання засобами освіти. *Вища освіта України*. 2015. № 3. С. 5–13.
2. Баранівський В. Ф. Вища освіта у вирішенні проблем духовної безпеки українського суспільства. *Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Філософія*. 2013. Вип. 41 (1). С. 206–221.
3. Зязюн І. А. Педагогіка майстерності. Київ: Вища школа, 2004. 422 с.
4. Казмерік С. М. Цінності та їх класифікація в аксіосфері людини. *Наукові праці. Педагогіка*. 2012. Вип. 197. Том 209. С. 90–92. <https://lib.chmnu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2012/209-197-17.pdf>
5. Копієвська О. Р. Трансформаційні процеси в культурних практиках України: глобальний, глокальний контекст та локальні особливості (кінець ХХ – початок ХХІ ст.). [Дис. ... доктора культурології, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв]. Київ, 2018. 487 с.
6. Крижко В. В. Антологія аксіологічної парадигми освіти. Навчальний посібник. Київ: Освіта України, 2005. 440 с.
7. Максимовська Н. О. Прикладна культурологія та менеджмент культури: методологія досліджень. *Культура України*. 2021. Вип. 74. С. 17–22.
8. Падалка Г. М. Педагогіка мистецтва (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України, 2008. 274 с.
9. Пелех Ю. В. Ціннісно-смысловий концепт професійної підготовки майбутнього педагога: Монографія. Рівне: Теніс, 2009. 400 с.

10. Рудницька О. П. Педагогіка: загальна та мистецька: Навчальний посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005. 360 с.
11. Шитов І. Природа художньої цінності. Київ: Вища школа, 1981. 224 с.
12. Pankiv, L., Bodrova, T., Borshchenko, N., Chabaiovska, M., & Ihnatenko, N. (2023). Theoretical bases of professional culture of future specialists in accordance with global challenges of the information society. *Amazonia Investiga*, 12(61), 17–25. <https://amazoniainvestiga.info/check/61/2-17-25.pdf>

REFERENCES

1. Andrushchenko, V. P. (2015). *Tsinnisna nevyznachenist osobystosti ta yii podolannya zasobamy osvity*. [Valuable uncertainty of the individual and its overcoming by means of education]. Kyiv.
2. Baranivskiy, V. F. (2013). *Vyshcha osvita u vyrishenni problem dukhovnoi bezpeky ukrainskoho suspilstva*. [Higher education in solving the problems of spiritual security of Ukrainian society]. Kharkiv.
3. Zyazyun, I. A. (2004). *Pedahohika maisternosti*. [Pedagogy of mastery]. Kyiv.
4. Kazmerik, S. M. (2012). *Tsinnosti ta yikh klasyfikatsiia v aksiosferi liudyny*. [Values and their classification in the human axiosphere].
5. Kopyievska, O. R. (2018). *Transformatsiini protsesy v kulturnykh praktykakh Ukrainy: hlobalnyi, hlokalnyi kontekst ta lokalni osoblyvosti (kinets XX – pochatok XXI st.)*. [Transformational processes in cultural practices of Ukraine: global, glocal context and local features (end of the 20th – beginning of the 21st century)] Kyiv.
6. Kryzhko, V. V. (2005). *Antolohiia aksiolohichnoi paradyhmy osvity*. [An anthology of the axiological paradigm of education]. Kyiv.
7. Maksymovska, N. O. (2021). *Prykladna kulturolohiia ta menedzhment kultury: metodolohiia doslidzhen*.

- [Applied cultural studies and cultural management: research methodology]. Kyiv.
8. Padalka, H. M. (2008). *Pedahohika mystetstva (Teoriia i metodyka vykladannia mystetskykh dystsyplin)*. [Art pedagogy (Theory and teaching methods of art disciplines)]. Kyiv.
  9. Pelekh, Yu.V. (2009). *Tsinnisno-smyslovyi kontsept profesiinoi pidhotovky maibutnoho pedahoha: Monohrafiia*. [Value-meaning concept of professional training of the future teacher: Monograph]. Rivne.
  10. Rudnytska, O. P. (2005). *Pedahohika: zahalna ta mystetska: Navchalnyi posibnyk*. [Pedagogy: general and artistic: Study guide]. Ternopil.
  11. Shytov, I. (1981). *Pryroda khudozhnoi tsinnosti*. [The nature of artistic value]. Kyiv.
  12. Pankiv, L., Bodrova, T., Borshchenko, N., Chabaiovska, M., & Ihnatenko N. (2023). *Teoretychni osnovy profesiynoyi kul'tury maybutnikh spetsialistiv vidpovidno do hlobal'nykh vykykiv informatsiynoho suspil'stva*. [Theoretical bases of professional culture of future specialists in accordance with global challenges of the information society].

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

HU TINGTING – аспірантка факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх вчителів мистецьких спеціальностей.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

HU TINGTING – Postgraduate of Faculty of Art. Dragomanov Ukrainian State University.

Circle of scientific interests: professional training of future teachers of art specialties.

Стаття надіслана до друку 14.08.2023 р.

УДК 378.613+37.011.33:613

DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2023.04.137

ЧЕГІЛЬ Аніко Миколаївна –

асистент кафедри педагогіки, психології, початкової, дошкільної освіти та управління закладами освіти

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

ORCID ID:<https://orcid.org/0000-0001-5480-2090>

e-mail: orban.aniko@kmf.org.ua

ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ТА ДОЗВІЛЛЯ СУЧАСНОЇ СТУДЕНСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАКАРПАТСЬКОГО УГОРСЬКОГО ІНСТИТУТУ ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ II

ЧЕГІЛЬ Аніко Миколаївна. ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ ТА ДОЗВІЛЛЯ СУЧАСНОЇ СТУДЕНСЬКОЇ МОЛОДІ ЗАКАРПАТСЬКОГО УГОРСЬКОГО ІНСТИТУТУ ІМЕНІ ФЕРЕНЦА РАКОЦІ II

Дані про охорону здоров'я підтверджують скорочення тривалості життя населення та існування поганого стану здоров'я. Основними причинами смертності є хронічні захворювання. За оцінками ВООЗ, відсутність фізичної активності є причиною 3,2 мільйона смертей, що робить його четвертою основною причиною смерті у світі.

Ключові слова: спосіб життя, охорона здоров'я, звички, вільний час, студентська молодь.

CSEHIL Aniko Mikoloivna. HEALTHY WAY OF LIFE AND LEISURE OF MODERN STUDENT YOUTH OF THE TRANSCARPATHIAN HUNGARIAN INSTITUTE NAMED AFTER FERENZ RAKOCI II

Public health data support the shortening of the population's life expectancy and the existence of poor health conditions. The leading causes of death behind the death rate are chronic diseases. Based on WHO estimates, physical inactivity is responsible for 3.2 million deaths, making it the fourth leading cause of death worldwide.

Based on EUROSTAT data, the causes of death in the EU are diseases affecting the circulatory and respiratory system, as well as cancer and tumors, in the prevention of which regular sports can play a decisive role. In addition to the indicator of economic development, income inequality, unemployment, education, development of health care,